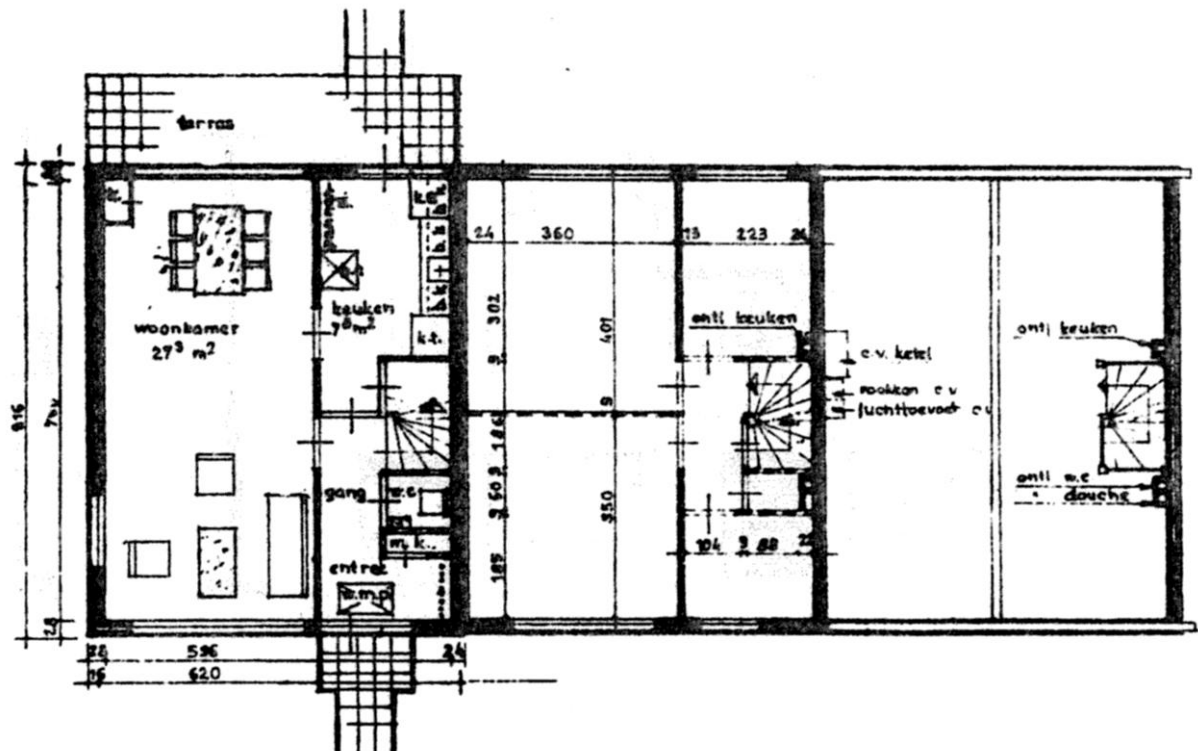


## De toekomst van de doorzonwoning: bewezen kwaliteit

5 januari, 2011 | door Martin Liebrechts

Auteur: Sandra Arts

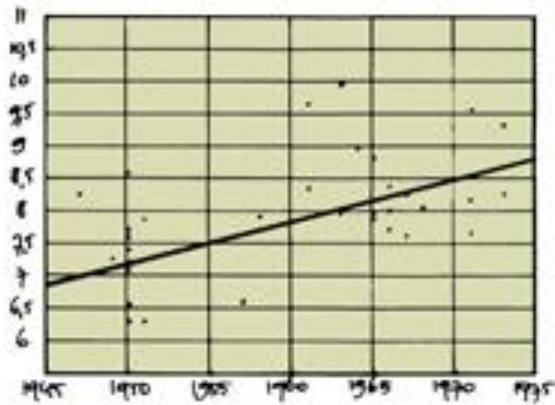
Het meest voorkomende woningtype bij eengezinswoningen is de doorzonwoning. Al vanaf het begin van de vorige eeuw is dit type toegepast. Nu kun je denken, na 100 jaar woningplattegronden bedenken, kunnen we toch wel iets anders verzinnen dan een doorzonplattegrond. We zijn met z'n allen expert op dit gebied, want we wonen allemaal. De ontwikkelingen op andere gebieden gaan zo snel, maar qua woningindelingen lijkt het alsof de tijd heeft stilgestaan. Kunnen we dan niets beters bedenken?



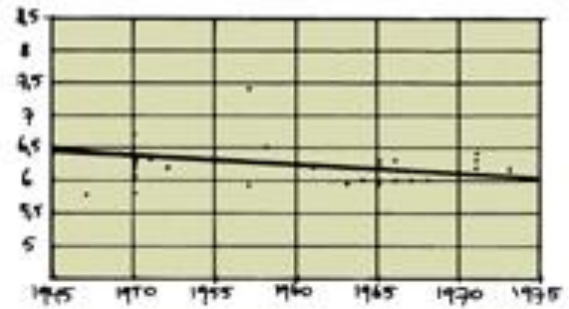
### De eigenschappen

De belangrijkste eigenschap van de doorzonwoning is dat de woonkamer zowel aan de voorgevel als aan de achtergevel grenst. Op deze manier valt aan beide zijden licht binnen. De keuken bevindt zich achter de hal. Trap en toilet zijn alleen vanuit de hal bereikbaar. Dit is de standaardindeling van een doorzonplattegrond. Deze doorzonwoningen werden vroeger al gebouwd en nu nog steeds. Het enige verschil is dat deze in de loop der jaren iets groter zijn geworden.

Doorzonwoning  
diepte versus bouwjaar

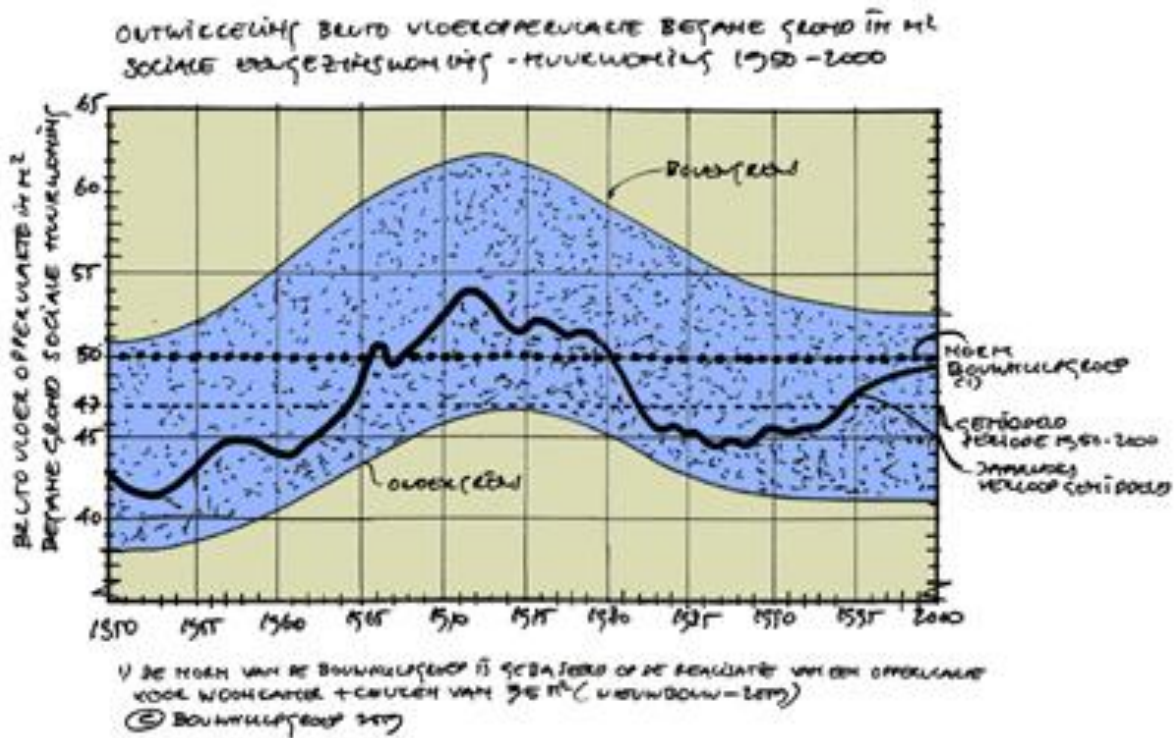


Doorzonwoning  
breedte versus bouwjaar



### De grenzen

Onderzoek naar de doorzonwoningen van omstreeks 1910 tot 1970 laat zien dat de breedte van de woningen schommelt rond de 6 meter (hart op hart). De diepte van de totale woning is geleidelijk aan toegenomen van circa 7 tot circa 8,5 meter. Richtten we ons op alleen de woonkamer dan zien we dat de breedte van de woonkamer varieerde van 3,5 meter tot 3,9 meter. De minimale breedte van de woonkamer is dus altijd 3,5 meter geweest. De diepte van de woonkamer heeft zich ook aangepast van 7 tot 8,5 meter. De gemiddelde grootte van de begane grond ligt op het moment op 50 m<sup>2</sup> bruto vloeroppervlakte.



Ontwerpen we nu een doorzonwoning, dan kunnen we, rekening houdend met de aangescherpte eisen in het Bouwbesluit, een prima woning maken in 6 x 9 meter (bruto vloeroppervlakte 55 m<sup>2</sup>).

Gaan we in deze plattegrond experimenteren met bijvoorbeeld het verplaatsen van de keuken naar de voorkant van de woning, dan levert dit alleen een goede plattegrond op als we de totale woning iets dieper maken. Ook met het plaatsen van de keuken centraal in de woonkamer (zodat er bijvoorbeeld een zitkamer aan de voorgevel is en een eetkamer aan de achtergevel) moet de diepte van de woning aangepast worden.

Alleen vergroten van de woning laat het toe om te variëren in de indeling en zelfs tot het bedenken van een ander type. Dus bij beperkte oppervlakte blijkt de kenmerkende doorzonplattegrond het meest optimale type.

Ga je uit van de doorzonplattegrond en wil je de woning dieper maken dan 9 meter dan komt de ruimtelijkheid om de hoek kijken. Aan de diepte zit een maximum omdat anders de ruimtelijkheid aangetast wordt. Globaal kun je zeggen dat een vertrek een verhouding (lengte-breedte) moet hebben die voldoet aan maximaal 1 tot 2 à 2,5 omdat het anders een pijpenla wordt en je problemen krijgt met het inrichten van de ruimte. Wil je een woonkamer met een breedte van 3,5 toch dieper maken dan moet je achter over de volledige breedte gaan verbinden, bijvoorbeeld door het creëren van een open keuken.



### De doorzon van de toekomst

Bij het ontwerpen van een nieuwbouwwoning moet rekening gehouden worden met de aangescherpte eisen in het Bouwbesluit. Dus bij het ontwerpen van een doorzontype is meer ruimte nodig dan bij de doorzonwoningen van vroeger. Bijvoorbeeld de trap moet minder steil zijn en vraagt daardoor meer ruimte. En in tegenstelling tot vroeger hebben we nu een CV-systeem met een ketel die een plaats in de woning moet krijgen. Ook bij mechanische ventilatie is ruimte nodig voor de unit. Er is dus extra ruimte in de woning nodig voor een zogenoemde 'machinekamer'. Dat kan op zolder, maar als die er niet is, moet je elders in de woning ruimte vinden.

Om een goede indeling in de woning (begane grond) te maken is een aantal eigenschappen van belang:

- woonkamer minimaal 3,5 meter breed;
- wc alleen bereikbaar vanuit de hal;
- een machinekamer voor CV-ketel en MV-unit;
- keuken rechtstreeks vanuit de hal bereikbaar;
- woonkamer rechtstreeks vanuit de hal bereikbaar;
- ruimtelijke entree, bij voorkeur vierkant;
- mogelijkheid tot dichte keuken;
- de woonkamer op meerdere manieren kunnen inrichten;
- verhouding van woonkamer maximaal 1:2,5.

### De ideale indeling bij 55m<sup>2</sup> bvo

Na het jarenlang bedenken van woningplattegronden voor eengezinswoningen blijkt de doorzonwoning de optimale indeling te zijn bij een minimale maat. Er wordt vaak geëxperimenteerd met andere indelingen, maar dat blijkt alleen maar mogelijk te zijn bij grotere woningen. Gemiddeld ligt de grootte van de begane grond bij

sociale huurwoningen nu rond de 50 m<sup>2</sup>. We kunnen dus nog even vooruit met de doorzonplattegrond. Misschien kunnen we onze energie dan beter steken in technische innovaties bij de doorzonwoning.